

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI
DÜZCE İL MÜDÜRLÜĞÜ

DÜZCE

tarım bülteni

İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜD.YAYIN ORGANIDIR - ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR
YIL : 2017 - SAYI: 9 OCAK/ŞUBAT/MART 2017

Genç Çiftçiler
Hayvanlarına Kavuştu

Muhtarlar Çeşitli Tarımsal
Konularda Bilgilendirildi

Düzce'de Regaip Kandilinde
Süt ve Lokum Dağıtıldı

Düzce'li Kadın Çiftçiler Ankara'da
Milli Tarım Ruhuyla Buluştu

T.C.

DÜZCE VALİLİĞİ

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Yayın Organıdır.

Yıl: 3 - Sayı: 9 / Ocak - Şubat - Mart 2017

3 Ayda bir yayınlanır.

İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ ADINA SAHİBİ
Harun KABAOĞLU (İl Müdürü)

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Burcu ŞENER (Koord. ve Tar. Ver. Şb. Md.)

EDİTÖR

Haluk AYDIN (Ziraat Mühendisi)
Eser ANLIATAMER (Ziraat Mühendisi)

ADRES

Kültür Mah. 737. Sokak No: 11 - DÜZCE
Telefon: 0380 524 13 96 - Fax: 0380 524 13 97

Dergi - Grafik & Tasarım / Selçuk KARABULUT

Basım Yeri: **ÇEKA OFSET MATBAACILIK - DÜZCE****İçindekiler**

Çiftçilere Tarım Sigortası Yaptırın Uyarısı	2
Genç Çiftçiler Hayvanlarına Kavuştu	3
Düzce'de Tarım Öğretiminin 171. Yılı Kutlandı	4
Kanath Yetiştiriciliği Sektör ve Biyogüvenlik Toplantısı Yapıldı	5
Düzce'de Tarım Sigortaları Bilgilendirme Toplantısı Düzenlendi ..	6-7
Akçakoca Balıkçı Barınağında Su Ürünleri Denetimi	8
Organik Tarım Nedir ?	9
Hobi Bahçeciliğine Başlarken Nelere Dikkat Etmeli?	9
Muhtarlar Çeşitli Tarımsal Konularda Bilgilendirildi	12
Düzce'de Regaip Kandilinde Süt ve Lokum Dağıtımı Yapıldı	13
Fındık Döp Sürgünü Temizliğinde Yeni Bir Yöntem Olan Azotlu Çözelti Uygulaması Tanıtıldı ..	14
Bitki Koruma Ürünleri Bayilerine Eğitim Verildi	14
Düzce'li Kadın Çiftçiler Ankara'da Milli Tarım Ruhuyla Buluştu	15
Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS) Toplantısı Yapıldı	15
Düzceli Çiftçilere Fındıkta Külleme Hastalığı Anlatıldı	16
2017 Yılı İç Sularda Avlanma Yasağı Başlıyor	16
Nitrath Gübrelerin Satış Konusunda Gübre Dağıtıcı Bayileri Bilgilendirildi	16
Düzce'de Halk Elinde Manda Islahı Çalışması	17
Çiftçilere Düşük Faizli Kredi Uygulaması Yürürlüğe Girdi	18
Düzce Ovası Resmen Koruma Altında	18
Fındıkta Tarım Sigortası Yaptırmak İçin Son Günler	19
Staj Başvuruları Başlamıştır	19
Fındıkta Tarım Sigortası Yaptırmak İçin Tarih Uzatıldı	19

Çiftçilere Tarım Sigortası Yaptırın Uyarısı

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) tarafından kapsama alınacak ürünler, riskler, bölgeler ve prim desteği miktarları her yıl Bakanlığımızın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmektedir. Tarım sigortaları 2017 yılı uygulamalarının yer aldığı "Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler, Bölgeler ve Prim Desteği Oranlarına İlişkin 2016/9673 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 31/12/2016 tarih ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de (2. Mükerrer) yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu karar ile bitkisel ürünler için dolu ana riski ile birlikte, fırtına hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını ek riskleri dolu paketi halinde, bu risklere ilave olarak isteğe bağlı olmak üzere yaban domuzunun tarla ürünlerine verdiği zararları ve meyveler için don riski, seracılık riskleri, Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için ölüm riski ve ek olarak isteğe bağlı olmak üzere hırsızlık riski, kapalı sistemde üretim yapılan bio-güvenlik ve hijyen tedbirleri alınmış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları ile açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski, su ürünleri riskleri ve aktif arılı kovan riskleri teminat kapsamına alınmıştır.

2017 yılında, 2016 yılı uygulamalarına ilave olarak; buğday ürününde ilçe bazlı kuraklık verim sigortası, kiraz ürününde yağmur riski, meyve ağaçları ile asmaların kendileri ve asma yaprağı, ayrıca büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için isteğe bağlı hırsızlık riski, açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski, denizlerde ve iç sularda yetiştirilen su ürünlerinin kafes ve ağırları için sel ve su baskını riskleri teminat kapsamına alınmıştır.

Devlet prim desteği oranı, don riski hariç tüm risklerde % 50 oranında uygulanacak, ancak açık alanda yetiştirilen meyvelerde çiçeklenme dönemi dolayısı ile sigorta paketindeki diğer riskler hariç sadece don riskinde 1/3 oranında ek prim desteği olarak karşılanacaktır. Ayrıca 2017 yılında ilk defa uygulanacak olan ilçe bazlı kuraklık verim sigortasında ise; buğday ürününde sigorta priminin % 60'ı oranında prim desteği sağlanacaktır.

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu, "Devlet sigorta prim desteğinden yararlanacak çiftçilerin Bakanlığımız kayıt sisteminde kayıtlı olmaları ve kayıtlarını her yıl güncellemeleri gerekmektedir." dedi.

İl Müdürü Kabaoğlu; Sigorta son kabul sürelerine dikkat edilerek bu tarihleri kaçırmamalarını ifade ederek, fındık için 5 Mart, mısır için 10 Haziran, buğday için 21 Nisan, fiğ için 15 Mayıs ve çeltik için 30 Haziran 2017 tarihlerinin poliçenin son kesim tarihi olduğunu, çiftçilerimizin olası bir doğal afet karşısında mağdur olmamaları için tarım sigortasını mutlaka yaptırmaları gerektiğini söyledi.

İlçelerde tarım sigortası ile ilgili Bursa Bölge Müdürlüğü yetkilileri tarafından bilgilendirme toplantılarının yapılacağını ve çiftçilerimizin bu toplantılara iştirak etmelerinin kendileri için faydalı olacağını belirtti.

Genç Çiftçiler Hayvanlarına Kavuştu

Kırsal Kalkınma Destekleri kapsamında Genç Çiftçi Desteklenmesi Programı çerçevesinde, İlimiz merkez ilçesinde büyükbaş hayvan dağıtımına başlandı.

Dağıtıma; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Harun Kabaoğlu, İl Müdürü Yardımcısı Necdet Çiçek, Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürü Osman Avcı, İl proje yürütme birimi personeli ve genç çiftçilerimiz katıldı.

İl Müdürü Kabaoğlu; Kırsal Kalkınma Destekleri kapsamında uygulanan Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Programı çerçevesinde hibe desteği almağa hak kazanan 185 genç çiftçi olduğunu, bunların 122'si büyükbaş ve 18'i küçükbaş hayvancılık projesi kapsamında olduğunu söyleyerek, Merkez İlçede 7 çiftçimize büyükbaş hayvanların teslim edildiğini, önümüzdeki günlerde dağıtımların devam edeceğini bildirdi.

Daha Önce Merkez İlçe, Gölyaka ve Cumayeri olmak üzere 3 hak sahibine küçükbaş hayvanların teslim edildiğini belirten Kabaoğlu, 41'i arıcılık, 2'si seracılık, 1'i meyvecilik, 1'i tavukçuluk olmak üzere 45 genç çiftçiye toplam Bir milyon 350 bin TL ödeme yaptıklarını söyleyerek Düzce çiftçisine hayırlı olsun dileklerinde bulundu.

Düzce'de Tarım Öğretiminin 171. Yılı Kutlandı

Düzce Üniversitesi Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi ile TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Düzce Şubesi işbirliğiyle Türkiye'de Tarım Öğretiminin 171. yılı kutlama programı gerçekleştirildi.

Düzce Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kutadgu Bilig Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen kutlama programına, Düzce Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof.Dr. İlhan Genç, Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu, Düzce Üniversitesi Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ahmet Uludağ, Ege Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nafiz Delen Ziraat Mühendisleri Odası Düzce İl Temsilcisi Hakan Çetin, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü Ferat Acar, Gümüşova Ziraat Odası Başkanı Mafit Tavlı, çok sayıda akademisyen, mühendis ve davetliler katıldı.

Programın açılış konuşmasını gerçekleştiren Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ahmet Uludağ, Türkiye'de Tarım Öğretiminin tarihi gelişimi ve şuan ki durumu hakkında bilgi verdi. Mesleki açıdan önemli bir gün olan Türkiye'de Tarım Öğretiminin 171. yılı kutlama programının ilerleyen yıllarda daha düzenli ve büyük bir şekilde kutlamayı düşündüklerini belirterek, Düzce Üniversitesi Rektörlüğüne, Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne ve Ziraat Mühendisleri Odası Düzce Temsilciğine teşekkür etti.

Prof. Dr. Ahmet Uludağ'ın ardından söz alan Ziraat Mühendisleri Odası Düzce İl Temsilcisi Zir. Müh. Hakan Çetin, böyle bir işbirliği içinde etkinliği düzenlediği için Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ahmet Uludağ'a teşekkür etti. Hakan Çetin, "İnşallah bundan sonraki senelerde daha iyi etkinlikler yapacağız. Organizasyondaki bütün sorumluluğu Düzce Üniversitesi aldı. Onlara teşekkür ediyoruz. Daha iyi çalışmalarla bir arada olmak umuduyla hepinize saygılar sunuyorum." dedi.

Düzce Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Harun Kabaoğlu yaptığı konuşmada, 10 Ocak 1846 tarihinin ziraatçıları için bir milat olduğunu belirterek, tarımsal üretimle ilgili ilk açılan okuldan bu güne 38 Ziraat Fakültesinin eğitim ve öğretim verdiğini ifade etti. Düzce'nin Tarımsal üretimle ilgili verilerini paylaşan Harun Kabaoğlu, İl Toprak Koruma Kurulu Kararı ile Düzce Ovası'nı büyük ova statüsüne aldıklarını, bu kapsamda alınan kararın Bakanlığa gönderildiğini ve önümüzdeki günlerde Bakanlar Kurulu Kararıyla yasalaşacağını söyledi.

Programda konuşmasını gerçekleştiren Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İlhan Genç, Üniversitemizin Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi'ni açarak büyük bir boşluğu doldurduğunu ifade etti.

Programın son konuşmacısı olan Ege Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nafiz Delen tarafından "Tarım İlaçlarının Çevreye ve Gıda Güvenliğine Etkileri" konulu bir sunum gerçekleştirildi.

Program ikramların ardından sona erdi.

Kanatlı Yetiştiriciliği Sektör ve Biyogüvenlik Toplantısı Yapıldı

30.01.2017 tarihinde İl Müdürlüğümüz tarafından "Kanatlı Yetiştiriciliği Sektör ve Biyogüvenlik" konulu toplantı düzenlendi. Düzce Valiliği Konferans Salonunda düzenlenen toplantıya İl Müdürü Harun Kabaoğlu, Şen Piliç Genel Müdür Yardımcısı Mehmet İyneci, Birlik ve Dernek Başkanları, sektörü temsil eden firmaların üretim müdürleri ve veteriner hekimleri, Müdürlüğümüz Şube Müdürleri, sivil toplum kuruluş yöneticileri, ticari etlik ve yumurtacı işletme sahibi olan yetiştiriciler katıldı.

Gıda ve Yem Şube Müdürü Osman Yavuz, ticari kümeslerdeki yem ve yumurta ile ilgili mevzuat ve yapılan çalışmalar ile ilgili bilgi verdi.

Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçıları Birliği Derneği adına Şen Piliç Broiler Üretim ve Pazarlama Müdürü Saim Karaca tarafından kuş gribi ve biyogüvenlik konuları hakkında sunum yapıldı.

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu yapmış olduğu açılış konuşmasında, sofralarımızda sağlıklı ve kaliteli kanatlı ürünleri bulundurulması yönünde çıkarılan kanun ve yönetmeliklerin amacının insan ve hayvan sağlığını korumak, kanatlı yetiştiriciliğinin ülke ekonomisine katkısını artırmak olduğuna değinerek Düzce'deki kanatlı sektörünün durumu hakkında bilgi verdi. Bu hususta denetimlere ara vermeden devam edileceğini söyledi.

Toplantının son bölümünde Düzce Kanatlı Hayvan Yetiştiricileri Derneği Başkanı Yusuf Mert ve Akçakoca Beyaz Et Üreticileri Birliği Başkanı Levent Başaran sektör ile ilgili konuşmalar yaptılar. Yetiştiricilerimizden gelen sorular ve görüşler cevaplandırılması ile toplantı sona ermiştir.

Daha sonra söz alan Müdürlüğümüz veteriner hekimlerinden Tuncay Çeşme, Müdürlüğümüz çalışmaları ile kanatlı işletmelerinde bulunması gereken biyogüvenlik kuralları ile ilgili sunum gerçekleştirdi.

Düzce'de Tarım Sigortaları Bilgilendirme Toplantısı Düzenlendi

Tarım Sigortalarının tanıtımı ve duyurulması amacıyla İl merkezi ve 7 İlçemizde "Devlet Destekli Tarım Sigortaları'nın İşleyişi ve 2017 Yılı Uygulamaları" hakkında bilgilendirme toplantıları düzenlendi.

Sigorta Sistemi ile ilgili genel değerlendirmelerin yapıldığı, yenilikler ve uygulamalar hakkında bilgilerin verildiği ve katılımcılarla görüş alışverişinde bulunulduğu il merkezindeki toplantıya; Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu, Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) Bursa Bölge Müdürü Hüseyin Ali Taşdemir, Muhtarlar Derneği Başkanı Yaşar Çengel, Tarımsal Birlikler, Muhtarlar, Tarsim Ekspertleri, Sigorta Acenteleri, Sivil Toplum Kuruluşları, teknik personeller ve çok sayıda üretici katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu; İlimizde geçmiş yıllarda don, dolu ve sel gibi afetlerin yaşandığını ve meydana gelen bu afetlerden çok sayıda çiftçinin zarar gördüğüne dikkat çekerek, çiftçilerimiz tarafından tarım sigortalarının öneminin daha iyi anlaşılabilmesi için tüm İlçelerde ve merkezde eğitim toplantıları düzenlediklerini, geçmiş yıllarda meydana gelen afetlerden dolayı sigorta yaptıran üreticilerimizin zararları TARSİM tarafından karşılandığını söyleyerek, üreticilerimizin olası bir afet karşısında mağdur olmamaları için fındıkta 5 Mart, buğday da 21 Nisan, yonca da 5 Mayıs, fiğ de 16 Mayıs, çeltik te 30 Haziran, mısır da ise 10 Haziran 2017 tarihine kadar sigorta yaptırmaları gerektiğini söyledi.

TARSİM Bursa Bölge Müdürü Hüseyin Ali Taşdemir, Devlet Destekli Tarım Sigortaları 2017 yılı uygulamaları, bitkisel ürün ve hayvan hayat sigortaları hakkında, katılımcılara bir sunum eşliğinde bilgilendirmede bulundu. Toplantı, üreticilerin soruları cevaplandırıldıktan sonra sona erdi.

Akçakoca Balıkçı Barınağında Su Ürünleri Denetimi

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yayınlanan 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu kapsamında düzenlenen 4/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını düzenleyen tebliğin 14. maddesinin 9. fıkrasında “ Denizlerde yapılan su ürünleri avcılığında monofilament (tek kat) misina ağların ve multimonofilament (çoklu tek kat) misina ağların kullanılması, gemilerde, balıkçı barınaklarında, barınma ve çekek yerlerinde bulundurulması yasaktır.” hükmü yer almaktadır.

Bakanlığımızca kullanılması yasak olan bu ağlar seçiciliği düşük olduğundan her türlü balık stoklarına zarar vermekte ve üretildiği madde nedeniyle denizde kaldığında doğada uzun süre bozulmamasından dolayı balık ve yaban hayatına ciddi zararlar vermektedir. Bu tip ağlar su altında uzunca süre kaldıkları zaman “Hayalet Avcılık” vazifesi görerek sucul hayata büyük zararlar vermektedir.

Bu kapsamda Akçakoca İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Su Ürünleri Kontrol Ekipleri tarafından Akçakoca Balıkçı Barınağında yapılan denetimlerde yaklaşık 10.000 metre sahipsiz misina ağına el konularak imhası gerçekleştirilmiştir.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu kapsamında İl ve İlçe Müdürlüklerimizce Su Ürünleri denetimleri aralıksız devam etmektedir.

ORGANİK TARIM NEDİR?

Organik Tarım: Ekolojik sistemde hatalı uygulamalar sonucu kaybolan doğadaki dengeyi yeniden kurmaya yönelik, toprağın verimliliğinde devamlılık sağlayan biyolojik mücadele ile hastalık ve zararlıları kontrol altına alarak, insana ve çevreye dost üretim sistemlerini içermektedir. Üretimde kimyasal girdi kullanmadan, üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı tarımsal üretim biçimidir.

Organik Tarımın Amacı: Son yıllarda gerek tarımsal ilaçların, gerekse gübrelerin bilinçsizce kullanımı bitkisel üretimde artışın yanında kalitesiz ve insan sağlığını tehdit edecek ürünlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Toprağın derinlerine sızan fosfor ve nitrat tatlı su kaynaklarına ulaşmakta bu da insan, evcil hayvan ve yaban hayatı açısından ciddi problemlere yol açmaktadır. Ayrıca kimyasal tarım ilaçları toprakta birikmekte, bitki sağlığını olumsuz yönde etkileyerek ekolojik dengeyi bozmaktadır. Bu olumsuz koşullar karşısında gelir düzeyi yüksek olan ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede bilinçlenerek örgütlenen üretici ve tüketiciler, doğayı tahrip etmeyen yöntemlerle insanlarda zehirli etki yapmayan tarımsal ürünleri üretmeyi ve tüketmeyi tercih etmişler. Bu amaçla yeni bir üretim tarzı olarak Organik Tarım ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede organik tarım hatalı uygulamalar sonucu kaybolan doğadaki dengeyi yeniden kurmaya yönelik, toprağın verimliliğinde devamlılık sağlayan biyolojik mücadele ile hastalık ve zararlıları kontrol altına alarak, insana ve çevreye dost üretim sistemlerini içeren, sentetik kimyasal gübre ve ilaçların kullanımını yasaklayan, organik ve yeşil gübreleme, ekim nöbeti ve toprak muhafazasını tavsiye eden, her aşaması kontrol altında olan elde edilen ürünün sertifika ile belgelendiği bir üretim şeklidir. Her türlü sentetik, kimyasal ilaçlar ve gübrelerin kullanımının yasaklanması yanında organik ve yeşil gübreleme, münavebe, toprağın muhafazası, bitkinin direncini artırma, parazit ve predatörlerden yararlanmayı tavsiye eden bütün bu üretim tarzında üretimde miktar artışı değil ürünün kalitesinin yükseltilmesini amaçlanmaktadır.

Organik Tarımın İlkeleri:

- 1- Ekolojik üretim yapan tarım işletmelerinde doğal kökenli hammaddeler kullanılarak üretim yapılmalıdır.
- 2- Ham maddelerin ve diğer işletme girdilerinin çevreyi tehdit eden her türlü etkisi azaltılmalı veya bunlardan tamamen kaçınılmalıdır. Mesela organik tarımda kullanılacak fide-tohum, fidan vs. ilaçsız olmalıdır.
- 3- Toprağın işlenmesi ve içindeki canlı faaliyetin devamı için nöbetleşe ekim ve organik gübreleme yapılmalıdır. Bunun için çiftlik gübresi ve organik atıklardan oluşan kompost ve yeşil gübre kullanılmalıdır. Ayrıca uygun toprak işleme aletleri kullanılmalı, gereğinden fazla sayıda toprak işlemeden kaçınılmalıdır.
- 4- Ekolojik ortama uygun dengeli karışımlar yapılarak nöbetleşe ekimde baklagillere ağırlık verilmelidir.
- 5- Bitki tür ve çeşitlerinin seçiminde üretim yapılacak yerin ekolojik koşulları göz önünde bulundurulmalı bu koşullara uygun dayanıklı, tohum, fidan ve hayvan kullanılmalıdır.
- 6- Zararlılarla mücadelede biyolojik yöntemlere başvurulmalıdır.
- 7- Hayvansal üretimde ise ağıl ve ahırların usulüne uygun olması, beslenme ihtiyacının mümkün olduğu ölçüde işletmeden karşılanması yemlere kimyasal maddeler (antibiyotikler, kilo artırıcı katkı maddeleri vs.) katılmaması gerekir.
- 8- Yetiştiricilikte yem ihtiyacının karşılanmasında 1 ha alan için 1 büyükbaş hayvan düşünülmelidir.
- 9- Ekolojik tarımda yeter miktarda ve yüksek kalitede gıda üretmek, maksimum verimden önce gelmelidir.
- 10- Enerji kaynağı olarak güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi gibi doğal enerji kaynakları olabildiğince tercih edilmelidir.
- 11- Sentetik kimyasal gübreler ve sentetik ilaçlar, depoda koruyuculuğu artıran ve hasattan sonra olgunlaşmayı teşvik eden sentetik kimyasal maddeler, bitki ve hayvan yetiştirmede kullanılan hormonlar ve büyüme düzenleyici maddelerin ekolojik tarımda kullanımı yasaktır.

Hobi Bahçeciliğine Başlarken Nelere Dikkat Etmeli?

Hobi bahçeciliği geniş bir uğraşı alanı. İstenirse farklı meyve türleri yetiştirilerek hobi meyveciliği yapılabilir. Ancak istenilen tür ve çeşit sayısına göre en az 500 m2 bir alan gerekir. Hobi sebzeçiliğinin yeri ise biraz farklı. Çünkü hobi olarak sebze yetiştirmeye başlandığında, ürünler tüketildikçe, çeşitliliğin artması beklenir.

Hobi sebzeçiliği için süs bitkilerinde olduğu gibi evin içinde, pencere önlerinde, balkonda, bahçede alan ayarlanabilir.

Hobi sebzeçiliği yapmak isteyen kişi, ilk kez bu işe başlayacaksa, toprak ve bitki yetiştiriciliği ile ilgili hiç deneyimi yoksa öncelikle sebzeleri tanıması gerekir. Çünkü her türün kendine özgü iklim, toprak ve yetiştiricilik özellikleri vardır. Bunun için önce saksılarda küçük çaplı bir yetiştiricilik yapılarak başlanabilir.

Hobi bahçeciliğine gönül verenler için yetiştiricilikte ticari amaç güdülmez. Üretimin maliyeti hesaplanmaz, önemli olan kişinin bir ürün yetiştirme zevkine varmasıdır. Hobi olarak bahçecilikle uğraşanlar için yetiştirdikleri ürünün elde edebilecekleri verimin de bir önemi yoktur. Hedef sağlıklı ürün elde edebilmektir. Dolayısıyla meyvenin şekli ve düzgün olup olmaması kişiyi rahatsız etmez. Ama düzgün meyveler elde ettiğinde de yaptığı işten aldığı zevk artar.

Her bitkinin çimlenmesi, gövde ve yaprak oluşturmaları, çiçeklenmesi, meyve ve tohum oluşturmaları için gerekli süre, iklim koşulları ve bakım işlemleri farklılık gösterir. Bu nedenle verilen emeğin karşılığını alabilmek için sabırlı olmak gerekir. Ön deneme çalışmalarınızda bahçe işini sevdiğinizi anlarsanız bu işe devam edin.

PLANLAMA AŞAMASI

Sebze yetiştirmeye karar verdikten sonra, ikinci aşama yetiştiricilik alanınızın nasıl planlanacağıdır. Yetiştiricilikle ilgili deneyiminiz varsa, zaten plânlamanın gerekli olduğunu kavramış olarak yola çıkmış olacaksınız. Plân yapmak için elinize bir kalem ve kâğıt almanız yeterli.

Plân yapmanın faydaları:

Bunu anlamak için 2 bahçe örneği alın. Bir tanesinde plânlama yapılmış olsun. Parseller düzenli, yürüyüş yolları belli. Bitkiler arasında aralık ve mesafeler ayarlanmış. Yani bahçede bir düzen var. Diğerinde ise bitkiler oraya buraya saçılmış, bitkiler arasında dolaşmanız çok zor.

Plânlı bir bahçede, hangi bitkinin ne zaman ekilip, dikileceği ne zaman hasat edileceği ve yerine hangi bitkinin getirileceği veya boş bırakacağı bellidir. Elinizde bir plân varsa, kullanmanız gereken tohum ve fide miktarını kolayca hesaplayabilirsiniz. Başlangıçta plân yapmak biraz sizi zorlasa da ilerleyen dönemlerde pratiklik kazanacağımız için, zaman ve alanı iyi ve etkili kullanabileceğinizi gördükten sonra vazgeçemeyeceksiniz. Şimdi plânın nasıl yapılacağına geçelim.

Yetiştiricilik yapılacak alan

Yetiştiriciliğin nenede yapılacağı ve yetiştiricilik alanının büyüklüğü ilk belirlenmesi gereken şeydir. Yetiştiricilik balkon, pencere kenarı, ev bahçesi veya çatı bahçesinde mi yapılacak? Sahip olunan yetiştiricilik alanı, hangi sebze türlerinin seçilmesi gerektiği konusunda ipuçları verir. Sebze türlerinin bazıları dar alanlarda sık ekilerek yetiştirilebilirken, bazılarından verim alabilmek için geniş alanlar gerekebilir. Dolayısıyla dar bir alanda ısrarla geniş alan isteyen bitkiler yetiştirilemez.

GÜNEŞ VE SU

Öncelikle sebzeler için seçilen alanların güneş alan bir yer olması gerekir. Sebzeler günlük 6-8 saat süreyle gün ışığında kalmak isterler. Özellikle meyveleri için yetiştirilen sebzeler gölgeden hoşlanmazlar.

Kökleri ve yaprakları için yetiştirilen sebzeler ise daha az ışık alan yerlerde iyi sonuç verir. Hatta bu sebze türlerinde yaprak kalitesi daha önemli olduğu için fazla güneşli günlerde gölgeleme de yapmak gerekebilir.

Sebze yetiştirilecek alanda sulama olanağı olmalıdır. Çünkü sebze türleri çoğunlukla sudan hoşlanırlar ve yaşamları süresince su stresi yaşamak istemezler. Su kaynağı temiz, zararlı mineral maddeleri bulundurmeyen, kireçli ve tuzlu olmayan bir su kaynağı olmalıdır. Sebze yetiştirilecek alanın yol kenarına yakın olmaması gerekir.

Yetiştirilecek sebze türünün seçimi:

Planlamanın ikinci adımı, hangi sebze türlerinin yetiştirileceğine karar verilmesidir. Bunu belirleyebilmek için yaşanılan yerin iklim koşullarının bilinmesi gerekir.

Bir bahçe alanınız varsa tür çeşitliliğine gitme şansı var demektir. Ancak saksıda veya kovalarda yetiştiricilik yapılacaksa, yani yer darsa tür sayısının sınırlandırılması gerekir. Pencere önlerinde yaz-kış yetiştiricilik yapılması planlanıyorsa, kış aylarında pencerenizin iç kısmında saksı konulabilecek yer varsa yetiştiricilik yapılabilir. Yol üzerinde oturuyorsanız, yaprak ve meyvelerin çalınma veya tozla kaplanma durumunu da dikkate almanız gerekir. Bunun için öncelikle önünüzdeki kâğıda aklınızdan geçen sebze türlerini yazarsınız. Daha sonra sahip olduğunuz koşullara göre eleyerek sayıyı netleştirirsiniz. Bu elemelerde tür tercihi yapabilmek için de öncelikle sebzelerle ilgili ön bilgilere sahip olmanız gerektiğini unutmanız gerekir. Burada unutulmaması gereken istenilen sebze türünün onun istediği iklim koşulları sağlanmadığı sürece yetiştiriciliğinde başarısız olunacağıdır. Bazı sebze türleri yetiştiricilik için 22-25°C ve üzerindeki sıcaklık derecelerini ister. Bazıları ise 0-20°C deki serin koşullar. Her sebze türünün tohum ekiminden hasada kadar geçen süreleri aynı değildir. Bazıları 1-2 ayda hasada gelirken, bazıları için 3 aydan fazla süre gerekebilir. Bu durumda bulunulan yerdeki ildim koşullarının bilinmesi ve buna göre vejetasyon süresinin belirlenmesi gerekir. Bulunulan yerin vejetasyon süresi, ilkbahar geç donları ile sonbahar ilk donlarının olduğu tarih arasındaki süre olarak hesaplanabilir. Seçilen sebze türünün sıcaklık isteklerini, dona dayanıklılık derecelerini dikkate alarak tür tercihinde bulunulması gerekir.

HOBİ BAHÇECİLİĞİNDE BAKIN VE HASAT AYRI BİR ZEVKTİR

Sebze yetiştiriciliği için ayrılacak zaman: Yetiştirilecek bitkilerden iyi bir performans alınmak isteniyorsa, onlara bakım için zaman ayrılması gerekir.

Bazı sebze türlerinden çok az bakımla başarılı sonuçlar alınabilirken; bazılarında ise daha fazla özen göstermek gerekebilir. Maydanoz, nane, dereotu, roka, tere benzeri kısa ömürlü sebze türleri, domates, biber, hıyar, fasulyeye göre daha az bakım ister. Bazı sebze türleri sık sulanmak isterler. Bazı hastalık ve zararlılara duyarlıdır.

Sebze yetiştiriciliği için ayrılacak bütçe: Sebze yetiştirmek hobi olarak düşünülüyorsa o zaman maliyet ikinci planda kalır. Amaç yetiştiricilik yaparken rahatlamak, hasat edilen ürünlerin tadına varmak ve onları toplarken duyulacak zevki tatmak olabilir. Ancak bir bahçeniz varsa, burada yetiştiricilik yapıp bir bölümünü de satmayı düşünebilirsiniz. Bu durumda fazla masraf istemeyen birim alandan daha fazla ürün alınabilen türlerin seçilmesi yoluna gidilmelidir.

SEBZE BAHÇESİ PLÂNIMI NASIL HAZIRLAYACAĞIM?

Sebze bahçemizin yerini seçtik, Ölçülerini aldık. Hangi sebze türlerini yetiştireceğimize karar verdik. Şimdi bu bilgileri kâğıda dökmemiz gereklidir.

Bahçe plânının çizilmesi

Bahçe plânını çizerken kareli kâğıtları tercih etmek daha faydalıdır. Çünkü aralık mesafeleri karelere göre daha doğru bir şekilde ayarlayabilirsiniz. Bahçenin büyüklüğüne göre 10 kare veya 20 kare 1 m olarak hesaplanabilir. Öncelikle bahçenizin plânını çizersiniz. Unutmamanız gereken sebze bahçesinin kare veya dikdörtgen şeklinde olacağı kuralının olmamasıdır. Dolayısıyla plân üzerine bahçenizin farklı yönlerinden ölçtüğünüz rakamları, yetiştiricilik yapılmaya uygun olmayan bina, ağaçlar ve diğer bitkileri de işaretlemek gerekir. Bahçede parseller arasına konulacak yol aralıkları da plân üzerinde gösterilmelidir. Bahçenin plânını hazırladıktan sonra bundan 3 nüsha hazırlayın. Bunlardan biri bahçenizin yaz dönemindeki halini, diğeri sonbahar, bir diğeri ilkbahardaki durumunu gösterecek. Bu plânlara bakarak bahçenizde yetiştirdiğiniz sebze türlerinin her birini ne zaman hasat ettiğinizi görebilirsiniz ve gelecek yılın plânını hazırlarken bu plânlardan yararlanabilirsiniz..

Bitkilerin plan üzerinde gösterilmesi

Yetiştirilecek alanın plânı üzerinde yetiştirmek üzere seçtiğiniz sebze türlerini, bu sebze türleri için ne kadar alan ayırdığınızı da dikkate alarak plân üzerinde yerleştirmeniz gerekir. Ağaç ve çalıların köklerinin ağacın gölgesinin düştüğü alanlara kadar yayılacağı ve ileride sebzelerin gelişmesinde sıkıntıya neden olacağı, ağaçların kökleri ile sebzelerin kökleri ile yarışa girerek hem onların suyuna hem de besin maddelerine ortak olacağının unutulmaması gerekir. Örneğin sebzeleri özellikle ceviz ağaçlarının altına getirmemek gerekir. Bunun nedeni ceviz ağacının iyot salgılamasıdır. İyot bir büyümeyi geciktiricidir. Altındaki bitkilerin bodurlaşmasına ve ölmesine neden olur. Plâna sebze türlerini yerleştirirken uzun boylu sebze türlerini ileride diğer bitkilere gölge yapmayacak şekilde yerleştirmelisiniz. Örneğin uzun boylu sebze türlerini orta kısma getirirseniz iki taraftaki bitkilere gölge yapabilir. Sebze türlerinin özelliğine göre aralık mesafeleri ayarlarken, ileride bakım işlerini kolaylaştıracak şekilde parseller hazırlamak yararlı olur.

Ekim dikim tarihlerinin plan üzerinde gösterilmesi

Bitkileri plâna yerleştirdikten sonra, bu türlerin ekim ve dikim tarihlerini plânın üzerinde göstermenizi gelecek yaz ve sonbaharda yapacağınız işler için size yardımcı olur. Ayrıca gelecek sezonda hangi sebze türlerinin yetiştiriciliği hakkında bilgi sahibi olmanız gerektiğini de bu plâna göre öğrenmiş olursunuz.

Plâna yetiştiricilikle ilgili bilgilerin kaydedilmesi

Yetiştiricilik sırasında karşılaştığınız sorunları, bu sorunları çözme şeklinizi, deneyimlerinizi de plâna kaydedin ve bu plânları saklayın. Birkaç sezon sonrasında bahçenizle ilgili bir defter tutmuş olduğunuzu göreceksiniz. Yıllar içinde bu defter sizin bu işten giderek daha fazla zevk almanızı sağlayacaktır.

Muhtarlar Çeşitli Tarımsal Konularda Bilgilendirildi

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından Düzce İl Merkezindeki köy ve mahalle muhtarlarına, çeşitli tarımsal konulara yönelik bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

Düzce Muhtarlar Derneğinde düzenlenen toplantıya Vali Yardımcısı Turgut Serimer, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu, Düzce Tapu Müdürü Atilla Eren, Türkiye Muhtarlar Derneği Düzce Şube Başkanı Yaşar Çengel, Tüm Muhtarlar Derneği Düzce Şube Başkanı Mensur Bilgin, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Şube Müdürleri ve muhtarlar katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Türkiye Muhtarlar Derneği Düzce Şube Başkanı Yaşar Çengel yaptığı konuşmada, bu toplantıda nitratlı gübre kullanımı, fındıkta Amerikan Beyaz Kelebeği, fındıkta külleme hakkında İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından bilgi verileceğini, yeni mevzuatta özellikle nitratlı gübre atılırken muhtarlar da görev düştüğünü söyledi. Ayrıca miras konusunda da devletimizin çıkardığı kanunlarla ilgili hem İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün hem de Tapu Müdürlüğü'nün bilgi vereceğini belirterek emeği geçen herkese teşekkür etti.

Vali Yardımcısı Turgut Serimer yaptığı konuşmada, "İstişarelerle sorunları çözmek için üzerimize düşen görevi yerine getireceğiz. Sizlere hizmet etmek için geldik. Elimizden gelen bütün gayretleri göstereceğiz. Düzce'de güzel bir ambiyans var. Mülki idari amirleri olarak bütün muhtarlarımıza güveniyoruz. Bu bilgilendirme toplantısında verilecek bilgilerin yararlı olacağını düşünüyorum. Bu yüzden burada bulunan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüze ve Tapu Müdürümüze teşekkür ediyorum." dedi.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu nitratlı gübreler, Amerikan Beyaz Kelebeği, fındıkta külleme, tarım sigortaları ile ilgili kısa bilgiler verdikten sonra sunumlara geçildi. Sunumlar kapsamında, Ziraat Teknikeri Engin Orhun, nitratlı gübrelerle ilgili yeni mevzuatı anlattıktan sonra, Ziraat Yüksek Mühendisi Burhan Şahin, fındıkta Amerikan Beyaz Kelebeği zararlısı ve külleme hastalığı ile ilgili bilgiler verdi. Ardından Arazi Edindirme Şube Müdürü Mine Kayabaşı tarafından 5403 sayılı kanun kapsamındaki miras uygulamaları ile bilgiler verildi. Son olarak Tapu Müdürü Atilla Eren tarafından miras uygulamalarında karşılaşılan sorunlar ile Tapu Müdürlüğü'nün çalışmalarından bahsetti.

Toplantı muhtarların soruları cevaplandırıldıktan sonra sona erdi.

Düzce’de Regaip Kandilinde Süt ve Lokum Dağıtımı Yapıldı

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın Regaip Kandili nedeniyle Türkiye genelinde gerçekleştirmiş olduğu süt dağıtımı, ilimiz Düzce’de de gerçekleştirildi.

Düzce Merkez Ceditiye Cami önünde kurulan stant da camiden çıkan cemaate 2 bin adet süt ve 2 bin adet lokum dağıtıldı.

Regaip Kandili programı sonrasında yapılan süt dağıtımına bizzat katılan Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu, “süt içimini teşvik etmek amacıyla Sayın Bakanımızın talimatlarıyla Türkiye genelinde tüm illerde süt dağıtımı yapıldığını söyleyerek, sütün insan vücudunun gelişmesi için çok önemli bir besin kaynağı olması nedeniyle, hem sütü ön plana çıkarmak, hem de halkımızın Regaip Kandilini kutlamak için böyle bir etkinlik düzenlediklerini vurgulayarak, tüm İslam aleminin Regaip Kandilini kutluyorum” dedi.

Fındık Dip Sürgünü Temizliğinde Yeni Bir Yöntem Olan Azotlu Çözelti Uygulaması Tanıtıldı

19 Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ümit Serdar tarafından TÜBİTAK -19 Mayıs Üniversitesi iş birliği ile yürütülen Fındık Dip Sürgünü Temizliğinde Yeni Bir Yöntem: Azotlu Çözelti Uygulaması isimli proje hakkında il ve ilçe müdürlüğümüzde çalışan teknik personel, Ziraat Oda Başkanları, Fiskobirlik ve Ziraat odalarında çalışan tarım danışmanları ile önder çiftçilerimize bilgi verdi.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoglu, Düzce ilindeki fındığın durumu ve yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdikten sonra söz alan Prof. Dr. Ümit Serdar, verim ve kalite açısından dip sürgünü temizliğinin fındık tarımı için önemini vurguladı. Yürüttükleri proje ile dip sürgünü temizliğinde mekanik mücadele yöntemine alternatif olarak %21 azot içeren amonyum sülfat gübresi ile hazırlanan % 10'luk (10 litre suya 1 kg amonyum sülfat) çözelti ile pülverizatör yardımı ile 1,5 ay ara ile 3 defa dip sürgünlerin yıkanmasının % 95 oranında dip sürgünü gelişimini engellediğini belirtti. Bu uygulama ile dip sürgünü temizliğinde işçilik maliyeti oldukça düşürebileceğini söyledi.

Prof.Dr. Ümit Serdar ayrıca fındık bakım beslemesi ve küller hastalığı ile ilgili bilgi verdikten sonra katılımcıların sorularını cevaplandırıldı.

Bitki Koruma Ürünleri Bayilerine Eğitim Verildi

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından il genelinde faaliyet gösteren bitki koruma ürünleri bayilerine yönelik olarak eğitim toplantısı yapıldı.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoglu toplantıda yaptığı açıklamada "İlimizde faaliyet gösteren bitki koruma ürünleri bayilerinin Kanun, yönetmelik ve talimatlara uygun olarak hareket etmeleri çok önemlidir. Bitki koruma ürün bayileri mutlaka reçeteli ürün satmalı, yeni başlanılacak olan bayi stok takip sistemini de titizlikle uygulamalıdır." dedi.

Daha sonra Ziraat Yüksek Mühendisi Burhan Şahin tarafından bitki koruma ürün bayilerine, Bitki Koruma Ürünleri Stok Takip Programı hakkında ve diğer mevzuat uygulamaları ile bayilerin yükümlülükleri hakkında da bilgiler verilmiştir. Toplantıda daha sonra katılımcıların sorularına yanıtlar verilerek karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

Toplantıya bitki koruma ürünleri bayilerinin sorumlu teknik elamanları katılmıştır.

Düzce'li Kadın Çiftçiler Ankara'da Milli Tarım Ruhuyla Buluştu

Bakanlığımız tarafından Congresium ATO Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı'nda 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Sayın Emine Erdoğan hanımefendi, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, Bakanlık yetkilileri ve Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen kadınların katılımıyla düzenlenen "Bu Toprağın Kadınları Milli Tarım Ruhuyla Buluşuyor" etkinliğine ilimizden de 47 kadın çiftçi katıldı.

Halkoyunları gösterileri ile başlayan program Çanakkale'li çiftçi kadınların hazırladığı "Çanakkale Oratoryosu" ile devam etti.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Çelik, açılıшта yaptığı konuşmada, Anadolu medeniyetinde kadının hep el üstünde tutulduğunu belirterek, "Kadına şiddet güçlülüğün değil suçluluğun göstergesidir" ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Tarım meselesi, milli meseledir" sözlerine dikkati çeken Çelik, bu anlayış çerçevesinde Bakanlık olarak hazırladıkları Milli Tarım Projesi ile tarıma yeni bir vizyon ve bakış açısı kazandırma gayretinde olduklarını söyledi.

Çelik, 80 milyon kişinin gıdasının karşılanması, mazlum milletlerle ekmek paylaşımı, tarlaların zararlı kimyasallardan korunması, su kaynaklarının daha verimli kullanılması, et meselesini dert meselesi olmaktan çıkarmak ve sağlıklı nesiller yetiştirmek için projeyi hayata geçirmek istediklerini dile getirdi.

Çiftçilerin önemli bir bölümünü kadınların oluşturduğuna işaret eden Çelik, desteklerinde kadınlara pozitif ayrımcılık uyguladıklarını belirtti.

Genç Çiftçilerin Desteklenmesi Programı kapsamında geçen sene 15 bin çiftçinin desteklendiğini, bu sene de 15 bin çiftçiye hibe vereceklerini ifade eden Çelik, rakamın 11 binini kadınların oluşturduğunu vurguladı.

Etkinlikte kadın çiftçilerin kadınlar gününü kutlayan Sayın Emine Erdoğan, yaptığı konuşmanın ardından Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumundan hibe alarak tarımsal işletme kuran 9 girişimci kadına plaket verdi. Hatıra fotoğraflarının çekilmesinin ardından program sona erdi.

Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS) Toplantısı Yapıldı

Gıda ve tarımsal ürün piyasalarında fiyatların üreticiden tüketiciye kadar takibinin yapılmasını sağlayacak Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS) Toplantısı Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü toplantı salonunda yapıldı.

Bakanlığımız Tarım Bilgi Sistemi (TBS) kapsamında oluşturulan Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemine (TÜFİS) ilçe sorumlularımız tarafından günlük olarak girilmesi gereken veri girişleri hakkında bilgilendirme, veri girişleri yapılırken karşılaşılan sorunlar ve çözümleri konularının görüşüldüğü toplantıya İl Müdürü Harun Kabaoğlu, İl Müdür Yardımcısı Necdet Çiçek, KTV Şube Müdürü Burcu Şener, ilimiz merkez ve ilçe sorumlularının katılımıyla gerçekleştirildi.

Toplantıda konuşan İl Müdürü Harun Kabaoğlu; Bakanlığımızca yetkilendirilen TÜFİS il ve ilçe sorumlularımız günlük olarak ilimiz merkez ve ilçelerindeki market, hal, pazar, aracı ve üreticiden aldıkları verileri sisteme girerek piyasa fiyatlarının üreticiden tüketiciye kadar takibinin yapılmasını sağlanacaktır. Bu sistem sayesinde, gün bazında veri havuzunda toplanan verilerle ürünün nerede üretilip nerelere satıldığına kadar takibinin ve istatistiki çalışmaların yapılabilceğini; bunun da doğru tarım politikalarının oluşturulmasına katkı sağlayacağını söyledi.

Düzceli Çiftçilere Fındıkta Külleme Hastalığı Anlatıldı

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından valilik konferans salonunda düzenlenen toplantıda, çiftçilere fındıkta külleme hastalığı anlatıldı.

Fındık bitkisinde külleme hastalığını anlatan Ziraat Yüksek Mühendisi Burhan Şahin tarafından yapılan açıklamada; "Fındık bitkisinin önemli hastalıklarından olan külleme, fındık yapraklarının genellikle alt yüzeylerinde gelişme sezonunun ortasından sonuna doğru olan dönemde beyaz renkte görülür. Başlangıçta küçük (3-6 mm) ve tozlu beyaz olan koloniler sonuçta yaprağın tamamını sarar. Yaprak yeşil rengini ve parlaklığını kaybederek matlaşır. Daha sonra yapraklar giderek kahverengileşmeye, gevrekleşmeye ve kıvrılmaya başlar. Bu şekilde hastalığa yakalanan yapraklar vaktinden önce dökülürler.

Hastalık doğrudan ürüne zarar vermediği için önemli bir ekonomik kayba sebep olmaz. Ancak yaprakların vaktinden önce dökülmesine neden olarak, fındık veriminden çok kalitesini olumsuz etkileyebilir. Ayrıca hastalıklı yapraklar, fizyolojik faaliyetlerini sağlıklı yapraklar kadar sürdüremeyecekleri için o yılın sürgünlerinin pişkinleşmesini engelleyebilir ve bu durumun uzun yıllar devam etmesi durumunda da dallarda gelişme geriliği görülebilir.

Hastalık rüzgarla yayılır. Hastalık etmeni yere dökülen yapraklarda kışlar. İlkbaharda üreme sporları normal büyüklüğünü almış fındık yapraklarını enfekte ederek hastalığı başlatır. Hastalık ülkemizde fındıkta en çok rastlanan fungal hastalık olup bazı alanlarda yıllara göre % 70 ve hatta % 100 'lere varan oranlarda tespit edilmiştir.

Kültürel mücadele olarak; enfeksiyon kaynaklarının azaltılması için dökülen yapraklar yok edilmelidir. Budama iyi bir hava sirkülasyonu ve güneşlenme sağlayacak şekilde yapılmalıdır.

Kimyasal mücadele olarak; Birinci ilaçlama; önceki yıllarda hastalığın yoğunluğuna göre belirlenmelidir. Hastalık bahçelerde ilk defa çıkıyorsa, belirtiler görülür görülmez ilaçlamaya başlanır. Daha önceki yıllarda hastalık görülmüş ise, belirtiler görülmeden önce o yılın sürgünleri 25-30 cm olduktan ve yapraklar normal büyüklüğünü aldıktan sonra ilk ilaçlama yapılmalıdır.

İlaçlamalarda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca geçici tavsiyesi bildirilen Bitki Koruma Ürünlerinden herhangi biri (Fluopyram 200 g/l+Tebuconazole 200 g/l SC aktif maddeli BKÜ 100 litre suya 25 ml, Triadimenol % 50 EW aktif maddeli BKÜ 100 litre suya 100 ml ve Kükürt 800 g/l SC aktif maddeli BKÜ de 100 litre suya 400 ml) kullanılmalıdır.

İkinci ve diğer ilaçlamalarda; kullanılan bitki koruma ürününün etki süresi dikkate alınarak, enfeksiyon koşulları ortadan kalkıncaya kadar ilaçlamalara devam edilmelidir." denildi.

2017 Yılı İç Sularda Avlanma Yasağı Başlıyor

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü iç sularda av yasağının 15 Mart 2017 tarihi itibarı ile başlayacağını belirtti.

İl Müdürü Harun Kabaoğlu yaptığı açıklamada, "4/1 ve 4/2 Numaralı Ticari ve Amatör Avcılığı Düzenleyen Tebliğlere göre; İç sularımızda Sazan, Kadife, Şiraz ve Yayın balıklarının avlanmaları 15 Mart - 15 Haziran tarihleri arasında yasaktır. Akarsularımızda olta ile Tatlısu Kefali ve Gümüş Balığı avı serbesttir. Yasağın başladığı tarihte elinde Sazan, Kadife, Şiraz ve Yayın balıkları bulunan satış ve toplu tüketim yerlerinin İl/ İlçe Müdürlüklerine başvurarak stok tespiti yaptırmaları ve 22.03.2017 tarihine kadar stoklarını tüketmeleri veya satışını durdurmaları gerekmektedir" dedi.

İl Müdürü Kabaoğlu "15 Haziran'a kadar sürecek olan av yasağı döneminde yapılacak olan denetimlerde, yasak türleri avladığı tespit edilen amatör balıkçılara; 339 TL idari para cezası ve yasaklı ürüne el koyma işlemi, ticari balıkçılara ise; 1.155 TL idari para cezası, yasaklı ürüne ve av aracına el koyma işlemi uygulanacaktır. Tüm balıkçılarımızın av yasaklarına uymaları gerekmekte olup, su ürünleri avcılığı konusunda bilinçli ve duyarlı vatandaşlarımızın, gördükleri yasak avcılık faaliyetlerini İl/İlçe Müdürlüklerimize ya da Jandarmaya bildirmeleri su ürünlerinin sürdürülebilirliği açısından büyük önem arz etmektedir" dedi.

Nitratlı Gübrelerin Satışı Konusunda Gübre Dağıtıcı Bayileri Bilgilendirildi

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu yaptığı açıklamada, "Amonyum Nitrat (% 33 AN) gübresinin tarımsal amaçlı kullanımı tamamen yasaklanmış olup, çiftçilere satışı yapılmayacaktır. Üretici-İthalatçı firmaların ve Dağıtıcı/Bayilerin yedieminlerindeki Kalsiyum Amonyum Nitrat (% 26 ve % 21 CAN) gübrelerinin çiftçilere satışına kontrollü olarak izin verilecektir. Potasyum Nitrat ve Sodyum Nitrat gübrelerinin satışı tamamen serbest bırakılmıştır" dedi.

Tarımda Kullanılan Nitratlı Gübreler Talimatı'na göre, Dağıtıcıdan/Bayiden Dağıtıcıya/Bayiye Kalsiyum Amonyum Nitrat (% 26 CAN ve % 21 CAN) gübre satışı kesinlikle yapılmayacaktır. Gübre alacak çiftçiler, Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) veya Tarımsal Üretim Kayıt Sistemine (TUKAS) kayıtlı olmak zorundadırlar. Gıda Tarım ve Hayvancılık İl/İlçe Müdürlüğü, gübre satın almak isteyen çiftçilerin sistemdeki (ÇKS/TUKAS) arazi ve ürün durumunu göz önünde bulundurarak 4 (dört) nüsha e-reçete düzenleyecek, Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) veya Tarımsal Üretim Kayıt Sistemine (TUKAS) kayıtlı olmayan çiftçilere kesinlikle e-reçete düzenlenmeyecek ve gübre satışı yapılmayacak.

E-reçete, Gübre Kayıt ve Takip Sistemi (GKTS) üzerinden sistemde yetkilendirilmiş İl/ilçe müdürlüğü personeli tarafından verilecek. Çiftçi, e-reçete ile birlikte gübreyi satın alacağı Dağıtıcı/Bayiye başvurması gerekmektedir. Dağıtıcı/Bayi e-reçete'ye göre çiftçiye Kalsiyum Amonyum Nitrat (% 21 CAN ve % 26 CAN) satışı yapacaktır. Satış sırasında e-reçete üzerine yer alan satış bilgileri ve taahhüt kısımları doldurularak satıcı ve alıcı (Çiftçi) tarafından imzalanarak satılan gübrenin firma adı mutlaka e-reçete üzerine yazılacak ve Dağıtıcı/Bayi tarafından "Çiftçi Yol Kontrol Belgesi" düzenlenerek nakil yapılacaktır. Dağıtıcı/Bayi çiftçiye sattığı Kalsiyum Amonyum Nitrat (% 21 CAN ve % 26 CAN) gübrelerini gösteren e-reçete'nin bir kopyasını bağlı olduğu İl/İlçe Müdürlüğüne haftalık olarak bildirecektir.

*Makale***DÜZCE'DE HALK ELİNDE MANDA ISLAHI ÇALIŞMASI**

2011 yılında kurulan Düzce İli Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği, 2012 yılı itibarı ile aktif olarak çalışmalarına başlamıştır. Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün de katkılarıyla TAGEM "Halk Elinde Ülkesel Anadolu Mandasının Islahı Projesi" 2012 yılından itibaren Düzce İli Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği tarafından yürütülmekte olup, proje dahilinde şuan; 94 işletme, 1170 anaç, 18 boğa olmak üzere toplam 1188 manda bulunmaktadır, mandalara ait süt verim kayıtları ve malaklara ait doğum, altı aylık yaş ve on iki aylık yaş gelişme kilogramları takip edilmekte olup damızlık değeri taşıyanlar 2 yaşında sürüye eklenmekte, verimsiz olanlar sürüden çıkarılarak selekte edilmektedir.

2015 yılında İstanbul ilinden boğa transferi yapılarak sürülere eklenmiştir. Bu çerçevede akrabalı yetiştirmenin önüne geçilmiş olup daha yüksek verimli mandaların elde edilmesi amacı doğrultusunda ıslah çalışmaları devam etmektedir.

TAGEM "Halk Elinde Ülkesel Anadolu Mandası Islahı Projesi" kapsamında 4.104.318,61 TL tutar da yetiştiricilere destekleme ödemesi yapılmıştır. Düzce ilinde ıslah projesi öncesi manda sağımı yok denecek kadar az seviyelerde iken 2017 yılı itibarı ile işletmelerin %90' ında sağım yapılır hale gelmiştir, malakların doğum ağırlıklarında %15' lik artış, mandaların süt verimlerinde %35, döl veriminde (sağlıklı doğan malak sayısında) %75 artış sağlandığı görülmektedir, yetiştirici üzerinde kayıt tutmanın ne kadar önemli olduğu bilinci oluşmuş, mandacılığın ıslah projeleri ile daha verimli hale dönüştürüldüğü gerçeği benimsenmiştir, mandalar ıslah projesi kapsamında desteklenmekte olup verilen desteklemeler mandacılığın artması konusunda teşvik edici olmaktadır, şayet Düzce de uygulanan TAGEM "Halk Elinde Ülkesel Anadolu Mandasının Islahı Projesi" uygulanmamış olsaydı, Düzce ilinde şuanda manda bulmak pek mümkün olmayabilirdi bu sebeptendir ki artık yetiştirici bilinçli, mandalar verimli diyebiliriz.

Çiftçilere Düşük Faizli Kredi Uygulaması Yürürlüğe Girdi

Bakanlığımızca, tarımsal üreticilerin finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla 2004 yılından itibaren kullanılan, düşük faizli kredi uygulamasına 2017 yılında da devam edilecek.

27/12/2016 tarihli ve 2016/9665 sayılı Bakanlar Kurulu Kredi Kooperatif lerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Kredi Kooperatif lerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar kapsamında, tarımsal üreticilerin finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla gerçek ve/veya tüzel kişi üreticilere, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamında olup Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının görev alanı içerisinde yer alan tarımsal amaçlı kooperatiflere ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne (diğer kamu kurum ve kuruluşları hariç), T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince düşük faizli yatırım ve işletme kredisi kullandırılması ile ilgili usul ve esasları kapsayan tebliğ 8 Mart 2017 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Düzce İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürü Harun leri aracılığıyla kredi verilecek konular arasında, damızlık süt leri aracılığıyla kredi verilecek konular arasında, damızlık süt sığırları yetiştiriciliği, damızlık etçi ve kombine sığır yetiştiriciliği, damızlık düve yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, küçükbaş hayvan besiciliği, arıcılık, kanatlı sektörü, kanatlı sektörü damızlık yetiştiriciliği, su ürünleri yetiştiriciliği, su ürünleri avcılığı, yaygın hayvasnal üretim, kontrollü örtüaltı tarımı, yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi, yurt içinde üretilen sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı, süs bitkisi üretimi, iyi tarım uygulamaları, organik tarım faaliyetleri, yaygın bitkisel üretim, çok yıllık yem bitkisi üretimi, tarımsal mekanizasyon, traktör, modern basınçlı sulama arazi alımı, tarımsal amaçlı kooperatiflerin uyguladıkları üretimprojeleri, sözleşmeli üretim, lisanslı depoculuk yatırımları soğuk hava deposu yatırımları, stratejik bitkisel üretim, sera modernizasyonu ve yenilenebilir enerji kaynakları konu başlıklarını kapsadığını, kredi almak isteyen çiftçi veya kooperatiflerin T.C. Ziraat Bankası ile Tarım Kredi Kooperatiflerine başvurmaları gerektiğini” söyledi.

Düzce Ovası Resmen Koruma Altında

Bazı ovaların büyük ova koruma alanı olarak belirlenmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 21/11/2016 tarihli ve 12636 sayılı yazısı üzerine, 03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanunun 14 ncü maddesine göre Bakanlar Kurulu’nca 12/12/2016 tarihinde kararlaştırılmış ve 21 Ocak 2017 tarih 29955 Mükerrer sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği, ülke genelindeki 141 ova büyük ova koruma alanı olarak belirlenmiştir.

Ovaların sınırları içerisinde yer alan onaylı planlı uyarınca tarım dışı kullanma izni verilmiş olan alanlar bu uyarınca tarım dışı kullanma izni verilmiş olan alanlar bu uygulamanın dışındadır.

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun alınan kararın Bakanlıkça uygun bulunarak Bakanlar alınan kararın Bakanlıkça uygun bulunarak Bakanlar Kurulunca resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiğini, Düzce ovasının alınan karar doğrultusunda tarım ve hayvancılık faaliyetleri için herkes tarafından korunması gerektiği ve gelecek nesillerimizin gıda güvenliği için bu ovaların stratejik bir öneme sahip olduğunu söyleyerek, bu kararın Düzce’imize, ülkemize ve tüm insanlık için hayırlı olmasını diledi.

Fındıkta Tarım Sigortası Yaptırmak İçin Son Günler

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) tarafından kapsama alınacak ürünler, riskler, bölgeler ve prim desteği miktarları her yıl Bakanlığımızın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmektedir. Tarım sigortaları 2017 yılı uygulamalarının yer aldığı "Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler, Bölgeler ve Prim Desteği Oranlarına İlişkin 2016/9673 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 31/12/2016 tarih ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de (2. Mükerrer) yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu karar ile bitkisel ürünler için dolu ana riski ile birlikte, fırtına hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını ek riskleri dolu paketi halinde, bu risklere ilave olarak isteğe bağlı olmak üzere yaban domuzunun tarla ürünlerine verdiği zararları ve meyveler için don riski, seracılık riskleri, büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için ölüm riski ve ek olarak isteğe bağlı olmak üzere hırsızlık riski, kapalı sistemde üretim yapılan bio-güvenlik ve hijyen tedbirleri alınmış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları ile açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski, su ürünleri riskleri ve aktif arılı kovan riskleri teminat kapsamına alınmıştır.

2017 yılında, 2016 yılı uygulamalarına ilave olarak; buğday ürününde kuraklık verim sigortası, kiraz ürününde yağmur riski, meyve ağaçları ile asmaların kendileri ve asma yaprağı, ayrıca büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için isteğe bağlı hırsızlık riski, açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski, denizlerde ve iç sularda yetiştirilen su ürünlerinin kafes ve ağıları için sel ve su baskını riskleri teminat kapsamına alınmıştır.

Devlet prim desteği oranı, don riski hariç tüm risklerde % 50 oranında uygulanacak, ancak açık alanda yetiştirilen meyvelerde çiçeklenme dönemi dolayısı ile sigorta paketindeki diğer riskler hariç sadece don riskinde 1/3 oranında ek prim desteği olarak karşılanacaktır. Ayrıca 2017 yılında ilk defa uygulanacak olan kuraklık verim sigortasında ise; buğday ürününde sigorta priminin % 60'ı oranında prim desteği sağlanacaktır.

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu, "Devlet sigorta prim desteğinden yararlanacak çiftçilerin Bakanlığımız kayıt sisteminde kayıtlı olmaları ve kayıtlarını her yıl güncellemeleri gerektiğini" söyledi

İl Müdürü Kabaoğlu; "özellikle ilimizde yoğun olarak üretimi yapılan fındık ürününde sigorta yaptırmak için sayılı günler kaldığını, sigorta poliçe son kesim tarihlerinin, **fındık için 5 Mart**, mısır için 10 Haziran, buğday için 21 Nisan, fiğ için 15 Mayıs ve çeltik için 0 Haziran 2017 tarihleri olduğunu dikkat çekerek, çiftçilerimizin bu tarihe kadar sigorta yaptırmalarının olası bir afet karşısında ürünlerini güvence altına almalarını sağlayacaktır" dedi.

Staj Başvuruları Başlamıştır

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümleri gereğince; "Yükseköğretim Kurumlarının Bakanlıklar ile Onlara Bağlı Kurum ve Kuruluşlardan Yararlanma Yönetmeliği" ile ortaöğretim programlarına ilişkin "Milli Eğitim Bakanlığı ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği"ne göre staj programları yürütülmektedir.

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu; 2017 yılı içerisinde İl/İlçe Müdürlüklerimizde Bakanlığımızın görev alanına giren konularda 26 üniversite öğrencisi ile 2 mesleki eğitim veren liselerde okuyan öğrencilere kontenjan ayrıldığını, stajyer öğrenciye görev ve Aylık net uygulanan asgari ücretin %30'u kadar ücret ödeneceğini, ayrıca kurumumuz da staj yapmak isteyen öğrencilerin 02.01.2017 - 28.04.2017 tarihi mesai bitimine kadar başvuru yapmaları ve başvuru için dilekçe ile okuldan staj başvuru yazısı getirilmesi gerektiğini söyledi.

Fındıkta Tarım Sigortası Yaptırmak İçin Tarih Uzatıldı

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) tarafından kapsama alınacak ürünler, riskler, bölgeler ve prim desteği miktarları her yıl Bakanlığımızın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmektedir. Tarım sigortaları 2017 yılı uygulamalarının yer aldığı "Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler, Bölgeler ve Prim Desteği Oranlarına İlişkin 2016/9673 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 31/12/2016 tarih ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de (2. Mükerrer) yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu karar ile bitkisel ürünler için dolu ana riski ile birlikte, fırtına hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını ek riskleri dolu paketi halinde, bu risklere ilave olarak isteğe bağlı olmak üzere yaban domuzunun tarla ürünlerine verdiği zararları ve meyveler için don riski, seracılık riskleri, büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için ölüm riski ve ek olarak isteğe bağlı olmak üzere hırsızlık riski, kapalı sistemde üretim yapılan bio-güvenlik ve hijyen tedbirleri alınmış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları ile açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski, su ürünleri riskleri ve aktif arılı kovan riskleri teminat kapsamına alınmıştır.

2017 yılında, 2016 yılı uygulamalarına ilave olarak; buğday ürününde kuraklık verim sigortası, kiraz ürününde yağmur riski, meyve ağaçları ile asmaların kendileri ve asma yaprağı, ayrıca büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için isteğe bağlı hırsızlık riski, açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski, denizlerde ve iç sularda yetiştirilen su ürünlerinin kafes ve ağıları için sel ve su baskını riskleri teminat kapsamına alınmıştır.

Devlet prim desteği oranı, don riski hariç tüm risklerde % 50 oranında uygulanacak, ancak açık alanda yetiştirilen meyvelerde çiçeklenme dönemi dolayısı ile sigorta paketindeki diğer riskler hariç sadece don riskinde 1/3 oranında ek prim desteği olarak karşılanacaktır. Ayrıca 2017 yılında ilk defa uygulanacak olan kuraklık verim sigortasında ise; buğday ürününde sigorta priminin % 60'ı oranında prim desteği sağlanacaktır. Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Harun Kabaoğlu, "Devlet sigorta prim desteğinden yararlanacak çiftçilerin Bakanlığımız kayıt sisteminde kayıtlı olmaları ve kayıtlarını her yıl güncellemeleri gerektiğini" söyledi.

İl Müdürü Kabaoğlu; "özellikle ilimizde yoğun olarak üretimi yapılan fındık ürününde sigorta yaptırmak için sayılı günler kala, **sigorta poliçe son kesim tarihinin fındık için 10 Mart 2017 tarihine uzatıldığını** söyleyerek, çiftçilerimizin bu tarihe kadar sigorta yaptırmalarının olası bir afet karşısında ürünlerini güvence altına almalarını sağlayacaktır." dedi.

AŞIRI SULAMA GELECEĞİNİ KARARTMA

KALDIRILMA PLANI KAPSAMINDA
10

Detaylı Bilgi İçin: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlükleri

www.tarim.gov.tr